

Till: Miljö – och energidepartementet
m.registrator@regeringskansliet.se
m.remisser@regeringskansliet.se

Er referens: M2015/2349/Ee

Svensk Vindenergis och Svensk Vindkraftförenings synpunkter på Energimyndighetens rapport ”Havsbaserad vindkraft”

Svensk Vindenergi och Svensk Vindkraftförening välkomnar Energimyndighetens redovisning av regeringsuppdraget att ta fram förslag på ett stärkt stöd för havsbaserad vindkraft, utanför dagens elcertifikatsystem.

Vi delar Regeringens uppfattning att andelen förnybar elproduktionen ska öka. I denna omställning har vindkraften en central roll.

Sverige har bland de bästa förutsättningarna för förnybar elproduktion i Europa. Klimatmässigt är svensk elexport redan i dag av betydelse eftersom den ersätter fossil elproduktion från kol- och gaskraftverk. Vi kan producera mer förnybar el än vi konsumerar och vi kan göra det till konkurrenskraftiga priser. Fortsatt utbyggnad av förnybar elproduktion ger Sverige bättre förutsättningar att både vara föregångare i EU:s energiunion och ta ett större klimatåtagande i EU:s nya gemensamma målsättning för förnybar energi till 2030.

Övergripande synpunkter

Svensk Vindenergi och Svensk Vindkraftförening anser att det är viktigt att fortsätta att bygga ut den förnybara elproduktionen för att möta de globala klimatutmaningarna. Vi stöder förslaget om stöd till havsbaserad vindkraft, att det ligger utanför dagens elcertifikatsystem och med den föreslagna provomgången.

Det är centralt att styrmedel för utbyggnad av förnybar kraftproduktion, utbyggnad av elnät och utlandsförbindelser samt tillståndsgivning går hand i hand. Havsbaserad vindkraft är i dagsläget förknippad med högre kostnader än landbaserad vindkraft. Införandet av större volymer havsbaserad vindkraft bör därför kopplas till utfasningen av större volymer kärnkraft och kraftig utbyggnad av nät till övriga Europa.

Det är viktigt att en dyrare utbyggnad till havs inte sker på bekostnad av en billigare utbyggnad på land. Havsbaserad vindkraft bör ges en introduktionsperiod som möjliggör anpassning och riskreduktion. Specifika mål för utbyggnad av havsbaserad vindkraft bör sättas i samband med en översyn av hela elkraftsystemet efter 2025 och av den anledningen behandlas av Energikommissionen.

Det bör förtydligas att Energimyndigheten med "svenska vatten" avser inte bara Östersjön utan även Sveriges västkust samt Väneren.

För att säkerställa att utbyggnaden av förnybar elproduktion sker på bästa sätt behöver följande iakttas:

- Regeringen bör skyndsamt utreda hur de befintliga tillstånden för havsbaserade vindkraftparker kan förlängas och att gälla till år 2030.
- Regeringen bör snarast fastställa mål och utarbeta styrmedel för utbyggnad av förnybar elproduktion 2020-2025.
- Regeringen bör uppdra åt Svenska kraftnät att ge de planerade förstärkningarna av det interna stamnätet högsta prioritet för att inte riskera inlåst kraft i Sverige. Parallellt bör Energimyndigheten få i uppdrag att i samråd med Energimarknadsinspektionen och Svenska kraftnät utreda hur tillståndsprocessen för ny stamnätskoncession kan snabbas upp avsevärt.
- Regeringen bör uppdra åt Svenska kraftnät att dels ta fram en handlingsplan för hur utbyggnaden av den nya utlandsförbindelsen till Tyskland (Hansa Power Bridge) ska kunna vara i drift år 2020, istället för år 2025, dels undersöka förutsättningarna för ytterligare utlandsförbindelser till Polen, Finland och Norge.

Långsiktiga styrmedel är centralt för investeringsviljan i all förnybar elproduktion. Det är angeläget att investerarna ges ett mycket snart besked om vad som ska gälla efter år 2020. Dröjer beskedet kan viljan att investera i förnybar elproduktion i Sverige minska. Det skulle kunna innebära problem för Sverige när utfasningen av kärnkraft genomförs.

Idag kan ingen kraftproduktion etableras utan stöd. Tekniken för förnybar elproduktion utvecklas snabbt och produktionskostnaden sjunker. När elpriset och produktionskostnaden möts kan den förnybara elproduktionen etableras utan stöd. För ny landbaserad vindkraft skulle det kunna komma att inträffa efter år 2025.

Andelen vindkraft av den totala elanvändningen ligger idag på drygt 10 procent i Sverige, i närheten av snittet i EU. Föregångsländerna ligger idag på en nivå om cirka 30 procent, trots att de har betydligt sämre förhållanden för vindkraft än Sverige, sett till vindresurser, reglerkraft och utlandsförbindelser. Vi ser positivt på vindkraftsutvecklingen i andra länder men ser ingen anledning till varför Sverige ska ligga i närheten av EU-genomsnittet. Sverige borde kunna åstadkomma betydligt mer än så. Ett rimligt svenskt mål är att etablera 60 TWh ny förnybar el fram till 2030. En fortsatt vindkraftutbyggnad kan upprätthålla den svenska elexporten och ersätta nuvarande elproduktion från kärnkraft i takt med att den fasas ut.

Fortsatt utbyggnad av förnybar elproduktion förutsätter att vi samtidigt förstärker överföringskapaciteten inom stamnätet och ökar marknadsintegrationen med våra grannländer. Utan nätförstärkningar och ökad marknadsintegration riskerar vi att få inlåst kraft i Sverige och Norden. Det skulle visserligen leda till låga elpriser för elkonsumenterna men få stora lönsamhetskonsekvenser för all elproduktion i det nordiska kraftsystemet och på sikt innebära att inga nya investeringar kommer till stånd. Problemet förstärkts av den extremt långa tillståndsprocessen för ny stamnätskoncession (över tio år). Processen behöver kortas betydligt om nätutbyggnaden ska ha en chans att hinna med utbyggnaden av ny kraftproduktion.

Fördelarna med en mer integrerad europeisk elmarknad med Sverige som nettoexportör är tydliga. Enligt EU-kommissionen skulle europeiska företag och konsumenter årligen kunna spara 40 miljarder Euro genom en bättre integrerad marknad. För Sverige skulle en mer integrerad elmarknad innebära direkta inkomster genom export av el, samtidigt som svenska elkonsumenter och svensk industri får långsiktigt lägre elpriser än de länder vi exporterar till, vilket skapar förutsättningar för fortsatta investeringar i energikrävande industrier i Sverige.

Detaljerade synpunkter

Vi tycker att rapporten är ambitiös men vi bedömer att det krävs ett fortsatt arbete för att investerarna skall bli intresserade. Vi delar Energimyndighetens uppfattning att ett anbudsförfarande och driftstöd i form av så kallad sliding premium är lämpligt. Det är bra att Energimyndigheten lyfter upp samarbetsmekanismerna och möjligheterna för gemensamt stödsystem eller gemensamma projekt.

Vår uppfattning är att det är klokt att dra nytta av de befintliga projekten, respektera de satsningar som har gjorts och aktivt verka för att förlänga de befintliga tillstånden. Vi vill betona att alla projekt, oavsett storlek, innebär en möjlighet. Det tar väldigt lång tid och är mycket kostsamt att få fram ett tillståndsgivet projekt. Rapporten konstaterar att befintliga tillstånd löper ut innan upphandlingarna inleds. Vi saknar en tydlig analys av hur tillstånden kan förlängas och hur ett nytt stöd ska attrahera projektörer att inleda ny projektering.

Vi anser att Energimyndigheten borde ha vägt in de faktiska uppgifter som finns från sju stycken tillståndsgivna projekt. Vi ser även att utfallet av den pågående danska upphandlingen inom kort kommer att ge ytterligare faktiska kostnader och därmed utgöra ett bra underlag. Vad gäller kostnaden för drift & underhåll anser vi att Energimyndigheten har överskattat dessa. Vidare är Energimyndighetens antaganden om elprisutvecklingen avvikande från marknadens uppfattning. Enligt Nasdaq OMX kommer dagens elpris, 25 öre/kWh, stiga sakta till 33 öre/kWh år 2025.

Svenska Kraftnät har värderat upp den landbaserade vindkraftens effektbidrag från 6 procent till 11 procent. Havsbaserad vindkraft ligger högre än så. Det hade varit intressant att få ta del av Energimyndighetens tankar kring upphandling av "fullasttimmar", på det sätt som sker i Danmark.

Vi delar Energimyndigheten synpunkter om att kapitalkostnaden är tung. Det hade varit intressant med ett mer ingående resonemang kring möjligheterna för AP-fonderna eller Riksgälden att bidra med lån till låg ränta för att sänka produktionskostnaden och därmed stödnivån. Denna möjlighet till finansiering är viktig för all vindkraft, såväl landbaserad som havsbaserad. Om man vill minska risken och därmed sänka kostnadsnivån skulle en möjlighet vara att Svenska Kraftnät garanterar, inte bekostar, att nätanslutningen finns på plats när vindkraftparker skall tas i drift.

I beräkningarna har Energimyndigheten utgått från att stödet ska bekostas av de kvotpliktiga i dagens elcertifikatsystem. Vi anser att det är rimligt att diskutera om även den elintensiva industrin ska bidra på något sätt, kanske genom en successiv upptrappning.

Vi hade gärna sett att Energimyndigheten fört ett resonemang kring möjligheter till samarbete mellan länderna runt Östersjön, särskilt vad gäller nätutbyggnad och möjligheterna att ansluta till framtida utlandsförbindelser.

Stockholm 2015-08-21

Charlotte Unger
Vd Svensk Vindenergi

Jeanette Lindeblad
Ordförande Svensk Vindkraftförening

Tomas Hallberg
Handläggare, Svensk Vindenergi

Carl Arne Pedersen
Handläggare Svensk Vindkraftförening